
YÖNETİM KURULU YAPISI VE İHTİYATLILIK: BİST KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ İMALAT SANAYİ FİRMALARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Aslı YIKILMAZ ERKOL¹

Öz

Bu çalışmada, Borsa İstanbul (BİST) kurumsal yönetim endeksindeki 18 imalat sanayi firmasının 2006-2016 dönemindeki yönetim kurulu yapısı ile ihtiyatlılık düzeyi arasındaki ilişki incelenmiştir. Yönetim kurulu yapısı; yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, yönetim kurulunda kadın üye sayısı, CEO ikiliği yönetim kurulu yapısı değişkenleri olarak belirlenmiştir. Firmaların ihtiyatlılık düzeyleri ise negatif tahakkuk yöntemi ile ölçülmüştür. Elde edilen sonuçlara göre, yönetim kurulu büyüklüğü ve CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması firmaların ihtiyatlılık düzeyini negatif yönde etkilemektedir. Buna karşın kuruldaki bağımsız üye sayısı ile ihtiyatlılık düzeyi arasında pozitif ilişki vardır. CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olması ve yönetim kurulundaki kadın üye sayısı ile ihtiyatlılık düzeyi arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: İhtiyatlılık, kurumsal yönetim, yönetim kurulu yapısı
JEL Sınıflandırması: G30, M41

STRUCTURE OF THE BOARD OF DIRECTOR AND CONSERVATISM: AN INVESTIGATION ON BİST CORPORATE GOVERNANCE INDEX MANUFACTURING SECTOR FIRMS

Abstract

In this paper, the relationship between firms' conservatism and board structure during the 2006-2016 for 18 manufacturing firms in BİST Corporate Governance Index is investigated. The board of directors' size, the independence of the board of directors, the number of female members on the board and the CEO duality is determined as a proxy for board structure. Accrual-based model was used as a measure of firms' accounting conservatism. According to the results, the size of the board and the CEO's being the member of the board of directors have a negative effect on firms' conservatism level. In contrast, the number of independent members of the board has a positive effect on firms' conservatism level. There is no significant relationship between the number of female members and firms' conservatism level, and the CEO's being chairman of the board of directors and firms' conservatism level.

Keywords: Conservatism, corporate governance, board of directors structure
JEL Classification: G30, M41

¹ Doktor, Mersin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, ayikilmazerkol@mersin.edu.tr, ORCID:
ORCID ID: 0000-0002-2334-7731

1. Giriş

Muhasebenin temel kavramlarından biri olan ihtiyatlılık, muhasebe olaylarında temkinli davranılması, tarafsız bir karşılaştırma ile işletmenin karşılaşılabileceği risklerin ve belirsizliklerin göz önünde tutulması gerekliliğini vurgulamaktadır. İhtiyatlılık gereği bir gelir ancak gerçekleşikten sonra gelirler arasında gösterilirken, giderler ve zararlar kesinleşmeye de ortaya çıktıkları anda işletmenin gider ve zararları arasında yer alırlar (Sevilengül, 2009: 22). Bir diğer tanıma göre ihtiyatlılık işletmenin gelecekte ortaya çıkabilecek olası zararları bugünden tahmin etmek suretiyle gerekli önlemleri almasıdır. Kârın bir kısmının dağıtılmayıp yedek akçe olarak ayrılması, işletmenin sahip olduğu varlıklara ilişkin potansiyel zararları tespit etmesi (değeri düşen varlıklar, şüpheli ticari alacaklar, menkul kıymet değer düşüklüğü karşılığı gibi) bu kavram içerisinde değerlendirilmektedir (Tanış, 2010:7).

İhtiyatlılık kavramı, yöneticinin riskli davranışlarının olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla temkinli davranılması gerektiğini ifade etmektedir. Bu kavram gereği mevcut ve muhtemel zararlar için gerekli karşılıklar ayrılmalıdır. Kavramın ana temeli kâr beklememek buna karşın tüm zararlar karşısında tedbirli olmak şeklinde ifade edilmektedir (Küçüksavaş, 2005: 21).

İhtiyatlılık, kurumsal yönetimin ana ilkelerinden biri olan hesap verilebilirlik kavramı ile yakından ilişkilidir. İşletmenin karşılaşılabileceği riskler ve belirsizlikler göz önüne alınarak hazırlanan finansal raporlar yönetim kurulunun hesap verebilirliğini etkilemekte ve kurumsal yönetimin amaçlarına ulaşabilmesine katkı sağlamaktadır. Kurumsal yönetimin amaçlarına ulaşabilmesi için ise yönetim kurulunun güvenilir ve şeffaf finansal bilgilere ihtiyacı vardır. Bu finansal bilgiler ise doğru muhasebe bilgi sistemi işleyişinden elde edilebilmektedir (Dinç ve Abdioğlu, 2009: 166).

Kurumsal yönetim, finansal tablo bilgilerinin kalitesini arttırarak şeffaf ve doğru bilgiyi üreten muhasebe ve denetim politikalarının benimsenmesini sağlamaktadır. Uygulanan muhasebe ve denetim politikaları ile ortaya çıkan ihtiyatlılık ise finansal tabloların güvenilirliğini arttırarak, taraflar arasındaki farklı bilgilenme düzeyini azaltmaktadır.

Bu çalışmada içsel kurumsal yönetim mekanizmaları arasında önemli bir yere sahip olan yönetim kurulu yapısı ile firmaların ihtiyatlılık düzeyleri arasındaki ilişki incelenecektir. Çalışmanın giriş bölümünü takip eden ikinci bölümünde, ihtiyatlılık ve kurumsal yönetim ilişkisi kavramsal boyutta incelenecek, üçüncü bölümde ise ihtiyatlılık ölçüm yöntemlerinden bahsedilecektir. Literatür taraması dördüncü bölümde özetlenecek, uygulamada kullanılan veri, araştırmanın kapsamı ve yöntemi beşinci bölümde açıklanacaktır. Son kısımda ise ampirik bulgulara yer verildikten sonra çalışma sonuç bölümü ile sonlandırılacaktır.

2. Kurumsal Yönetim ve İhtiyatlılık

Yöneticiler diğer çıkar gruplarına göre işletme hakkında daha fazla bilgiye sahiptirler. Bu bilgi avantajını kendi refahlarını maksimize etmek, refahlarının devamını sağlamak için kullanabilmektedirler (Jensen ve Meckling, 1979). Yönetim kurulunun görevi ise, üst yönetimde yer alan yöneticilerin pay sahiplerinin çıkarlarını koruyacak ve bu yönde faaliyetlerde bulunmasını sağlayacak şekilde, üst yönetimi kontrol etmek ve izlemektir (Fama ve Jensen 1983).

Finansal tablo bilgileri yöneticileri ve yöneticilerin kararlarını izleme ve değerlendirme için kritik öneme sahiptir (Bushman ve Smith, 2001). İhtiyatlılık ise hem finans ve muhasebe bilgi sisteminin önemli bir parçasıdır hem de temsil maliyetlerinin azaltılmasında ve diğer bilgi kaynaklarının disipline edilmesinde önemli bir yere sahiptir (Ahmed ve Dullman, 2007: 415).

Firmadaki hakları maaş ve imtiyazlarla sınırlanmış olan yöneticiler işlerini kaybetme endişesiyle zararı gizleyebilmekte ya da finansal raporlarda firmanın durumunu olduğundan farklı gösterebilmektedirler (Maggi ve Claire; 1995:675). Yöneticiler imtiyazlarının devamlılığını sağlamak, kullanımlarındaki serbest nakit akışlarını azaltmamak adına kârlı yatırım fırsatlarını değerlendirmeme ya da negatif net bugünkü değere sahip projeleri kabul etme eğilimindedir (Jensen, 1986; Heaton, 2002:35). İhtiyatlılık uygulamalarıyla kayıpların kazançlara göre daha hızlı

finansal tablolara yansıtılması, serbest nakit akışlarını sınırlayarak yöneticilerin kendi ve diğer tarafların lehine fazla ödeme yapmalarını veya serbest nakit akışlarının fazla olması nedeniyle negatif net bugünkü değere sahip projelerin kabul edilmesini engellemektedir (Ren vd., 2015:47).

Finansal raporlarda benimsenen ihtiyatlılık, taraflara farklı avantajlar sağlamaktadır. Borç verenler ve hissedarlar arasındaki bilgi asimetrisinin azalması, işletmelere daha düşük maliyetle fon kaynaklarına ulaşabilme imkânı tanımaktadır. Borç verenler açısından ihtiyatlılık, sözleşme ihlalleri karşısında yeni bilgiler sunmakta, azınlık hissedarların hakları ise verimli olmayan yatırım miktarının azalması ve yönetimin gücünün kısıtlanması ile korunmaktadır (Xiaa ve Zhub, 2009: 82). İhtiyatlılık ile kötü haberlerin (kayıpların) iyi haberlere göre daha hızlı bir şekilde finansal tablolara yansıtılması, yöneticilerin aşırı iyimserliğini sınırlamakta, inisiyatif kullanmalarını ve finansal raporları manipüle etmelerini önlemektedir (Leventis vd., 2013: 267).

İhtiyatlılık, yöneticilerden kaynaklanan temsil maliyetlerini i) farkındalık yaratarak ve ii) maliyetleri arttırarak iki şekilde azaltmaktadır. i) İhtiyatlılık uygulamaları, yöneticilerde, gelecekte oluşabilecek kayıpların ertelenemeyeceğine ya da manipüle edilemeyeceğine ilişkin farkındalık yaratmaktadır. İhtiyatlılık uygulamalarıyla, iyi haberlerin kötü haberlere göre daha geç finansal tablolara yansıtılması, ortaya çıkacak kayıpların yönetim kurulu ve hissedarlar tarafından tanınmasını hızlandırır. Kayıpların finansal tablolara daha hızlı yansıtılması ise yönetim kurulu ve hissedarlara nedenlerinin araştırılması ilişkin önemli bilgiler vermektedir. Kayıplara ilişkin ortaya çıkacak nedenler yöneticilerin görevden alınması ile sonuçlanabilmekte ve böylelikle negatif net bugünkü değere sahip projeler bertaraf edilebilmektedir (Watts, 2003:213). ii) Kayıpların kazançlara göre daha hızlı finansal tablolara yansıtılması nedeniyle ortaya çıkan net varlık değerinde meydana gelen düşüş varlıkların daha yüksek değerlendirilmesi için yapılacak manipülasyonları ve üst yönetime sunulan tablolarda yanıltıcı bilgilerin sunulmasını maliyetli hale getirmektedir (Ball ve Shivakumar, 2005:6). Bu nedenle ihtiyatlılık yöneticileri kayıpları önceden görmeye ve net bugünkü değeri negatif olan projeleri reddetmeye teşvik etmektedir (Lara vd., 2009:4).

Literatürde kurumsal yönetim uygulamaları ile ihtiyatlılık arasındaki ilişki iki farklı açıdan yorumlanmaktadır. Bunlar i) ikame yaklaşımı ve ii) birbirini tamamlayan yaklaşımdır. İkame yaklaşımına göre yöneticilerin aynı anda şirket ortağı olmaları yöneticilerin çıkarları ile hissedarların çıkarları arasındaki uyumu arttırmaktadır. Ancak yöneticilerin hisselerinin büyük oranlara ulaşmasıyla yetkilerini; güç kullanımı, yerleri sağlamlaştırma ve disiplin mekanizmalarından kaçmak için kullanması ve finansal raporları manipüle etme olasılığı gibi problemler kurumsal yönetim mekanizmalarının etkin çalışmasını önlemektedir. Bu nedenle etkin olmayan kurumsal yönetim uygulamalarının var olduğu işletmelerde finansal raporlarda ihtiyatlılık talebi yükselmektedir (Ahmed ve Duellman, 2007; Khan ve Watts, 2009). Birbirini tamamlayan yaklaşıma göre ise finansal raporlarda ihtiyatlılık etkin kurumsal yönetim uygulamaları ve kontrol mekanizmasıyla sağlanmaktadır (Lara vd., 2009; Leventis vd., 2013).

İçsel kurumsal kurumsal yönetim mekanizmaları firma içerisinde oluşturulmakta ve firma tarafından işlerlik kazandırılmaktadır. En önemli içsel kurumsal yönetim mekanizmalarından olan yönetim kurulu yapısı (Jensen, 1993) ve sahiplik yapısı ile firmaların ihtiyatlılık düzeyi/ ihtiyatlılık talebi yakından ilişkilidir. Sahiplik yapısı yoğunlaşma düzeyi düşük firmaların kurumsal yönetim mekanizmaları, yoğunlaşma derecesi daha yüksek olan firmaların kurumsal yönetim mekanizmalarına göre farklı işlemektedir. Yoğunlaşma düzeyi düşük firmalarda yöneticiler ve ortaklar arasındaki klasik temsil problemleri, hâkim ve azınlık ortaklık payına sahip ortaklar arasındaki temsil problemine dönüşebilmektedir. Bu nedenle yoğunlaşma derecesi yüksek olan işletmelerde ihtiyatlılık talebi düşük, yoğunlaşma derecesi düşük olan işletmelerde ise ihtiyatlılık talebi daha yüksek olabilmektedir (Dharwadkar vd., 2000:651; Ren, 2014: 23; Ren vd., 2015:52;).

Yönetim kurulu yapısı en etkili içsel kurumsal yönetim mekanizmalarından biridir (Jensen, 1993). Yönetim kurulunun görevi üst yönetimi tüm çıkar gruplarının faydasını gözeterek denetlemek ve izlemek, taraflar arasındaki çıkar çatışmalarından kaynaklanan temsil maliyetlerini

azaltmak ve sözleşmelerin etkinliğini arttırmaktır (Fama, 1980; Fama ve Jensen, 1983). Finansal raporlarda sunulan bilgiler kurumsal yönetimin etkinliğini arttıracak doğrudan ve dolaylı bilgi girişi sağlamaktadır (Bushman ve Smith, 2001:238). İhtiyatlılığın benimsenmesi ile üretilen finansal bilgiler tüm çıkar gruplarına kaliteli, güvenilir ve kullanışlı bilgiler sunarak izleme ve denetimin etkinliğini arttırmakta ve taraflar arasında farklı bilgilendirme düzeyini azaltma yolu ile de sözleşmelerin etkinliğini arttırmaktadır.

3. İhtiyatlılık Türleri ve Ölçüm Yöntemleri

İhtiyatlılık koşullu ihtiyatlılık (conditional) ve koşulsuz ihtiyatlılık (unconditional) olmak üzere iki farklı şekilde tanımlanabilmektedir. Literatürde koşulsuz ihtiyatlılık bilanço ihtiyatlılığı, koşullu ihtiyatlılık ise kazanç ihtiyatlılığı olarak adlandırılabilir (Vardar Çopur, 2018:155). Bilgi ve haberlerden bağımsız ihtiyatlılık olarak adlandırılan koşulsuz ihtiyatlılık kavramında muhasebe uygulamaları herhangi bir koşulla bağlı olmadan gerçekleştirilmekte, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri ve politikaların uygulanması sonucunda ortaya çıkmaktadır. İşletmelerin cari kazanç ve kayıplarından bağımsız olarak (iyi haber ve kötü haberden) her dönem sabit miktarın kazançtan düşülmesi koşulsuz ihtiyatlılığın gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Koşulsuz ihtiyatlılıkta en önemli zorluk belirli varlık ve yükümlülüklerin değerlendirilmesinde oluşan problemler ve bu varlık ve yükümlülüklerin gelirler üzerindeki olası etkilerinin değerlendirilememesi olmaktadır (Beaver ve Ryan, 2005:269).

Koşulsuz ihtiyatlılık uygulamalarına ilişkin örnekler aşağıdaki gibidir (Beaver ve Ryan, 2005:269; Xu ve Lu, 2008:13; Ruch ve Taylor, 2015:21).

- Makine ekipman ve teçhizat için azalan bakiyeler yöntemi ile amortisman ayrılması
- Maddi olmayan duran varlıkların giderleştirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin giderleştirilmesi
- Reklam faaliyetlerinin giderleştirilmesi
- Stok yönetiminde LIFO uygulamaları
- Yedekler

Koşullu ihtiyatlılık kavramına ise ilk kez değinen çalışma Basu (1997)'ya aittir. Basu (1997) çalışmasında muhasebesel kazançların pay senedi getirileri üzerindeki etkisini incelemiş ve negatif korelasyon katsayısının, pozitif korelasyon katsayısına göre daha büyük olduğunu tespit etmiştir. Kazançlara ilişkin kötü haberlerin, iyi haberlere göre pay senedi getirisini daha hızlı etkilediğini ortaya koymuştur. Koşullu ihtiyatlılığı, kötü haberlerin iyi haberlere göre daha hızlı ve zamanında kaydedilmesi fikrine dayanmaktadır. Koşullu ihtiyatlılık ekonomik haberlerin/bilgilerin oluşumuna bağlı olarak gelir/kâr ve gider/zarar ile ilgili doğrulanabilir standartların uygulanmasıdır. Bir başka ifade ile gider/zarara ilişkin bir bilgi oluştuğunda oluşturulan standardın, gelir/kâr oluştuğundan daha katı bir şekilde uygulanmasıdır (Vardar Çopur, 2018:155). Koşulsuz ihtiyatlılıkta her dönem kayıp ve kazançtan bağımsız sabit bir kesinti varken, koşullu ihtiyatlılıkta ise ekonomik kayıpların oluşması ile eş zamanlı kesinti yapılmaktadır. Olumsuz koşullar durumunda varlıkların defter değeri azalmakta ancak, olumlu koşullar altında varlıklar daha yüksek değere ulaşmaktadır (Beaver ve Ryan, 2005:269; Xu ve Lu, 2008:13). Koşullu ihtiyatlılık uygulamalarına ilişkin örneklerden bazıları aşağıdaki gibidir.

- Stok değerlendirme yöntemlerinden maliyet veya pazar değerinin en küçüğü kuralı
- Maddi duran varlık ve maddi olmayan duran varlıklar için değer düşüklüğü (karşılık ayırma)
- Olası kazanç ve kayıplarda asimetri

Literatürde ihtiyatlılık çeşitli araştırmacılar tarafından farklı şekilde ölçülebilmektedir. Watts (2003)'a göre ihtiyatlılık ölçüm yöntemleri üç grupta incelenebilmektedir. 1) Kazanç/ getiri yöntemi 2) Net varlıklar yöntemi ve 3) Kazanç ve tahakkuk yöntemi.

3.1. Kazanç/ Getiri Yöntemi

Basu (1997), ihtiyatlılığı koşullu ihtiyatlılık tanımından yola çıkarak asimetrik zamanlama yöntemi ile ölçmüştür. Asimetrik zamanlama ölçüm yönteminde iyi haberler kazancı temsil ederken, kötü haberler ise kaybı temsil etmektedir. Bu nedenle kötü haberlerin kazançlara etkisi iyi haberlere göre daha hızlı olmaktadır. Örneğin duran varlığın ekonomik ömründe meydana gelen azalma (kötü haber) nedeni ile ortaya çıkan amortisman azalışı, duran varlığın ekonomik ömründe meydana gelen artma (iyi haber) nedeniyle ortaya çıkan amortisman artışından daha hızlı bir şekilde kazançlara yansımaktadır. Bu yöntemde negatif ve pozitif yıllık hisse senedi getirileri iyi ve kötü haber temsilcisi olarak tanımlanmaktadır. Hisse senedi getirisinin iyi ve kötü haber temsilcisi olarak alınmasının en önemli nedeni getirinin kazançlara yansımaya bilgileri içerdiği varsayımına dayanmaktadır. Hisse başına kazancın bağımlı değişken, hisse senedi getirisinin ise bağımsız değişken olduğu yöntemde genel denklem aşağıdaki gibidir (Karahana Gökmen, 2013:6).

$$HBK/F = \alpha_0 + \alpha_1 R + \alpha_2 D + \alpha_3 R \cdot D \quad (1)$$

HBK/F: Hisse başına kazanç/ fiyat

R: Hisse senedi getirisi

D: hisse senedi getirisi negatif olması halinde 1, pozitif olması halinde 0 değerini alan temsili değişken

Denklemden, α_1 katsayısı iyi haberlerin (pozitif yıllık hisse senedi getirisi) kazançlara etkisini göstermekte ve katsayının pozitif olması beklenmektedir. α_3 katsayısı ise kötü haberlerin (negatif yıllık hisse senedi getirisi) kazançlara etkisini göstermektedir. α_3 katsayısının α_1 katsayısından yüksek olması kötü haberlerin iyi haberlere göre kazançlara daha hızlı etkilediğini göstermektedir. Bu nedenle α_3 katsayısı ihtiyatlılığın en önemli göstergelerinden biridir (Ren vd., 2015:52).

3.2. Net Varlıklar Yöntemi

Varlık ve yükümlülüklerin piyasa değeri zaman içinde değişmesine karşın bu değişimler finansal tablolara yansımamaktadır. Varlıkların değerinde meydana gelen azalma kaydedilirken, varlıkların değerinde meydana gelen artış ise kaydedilmeyebilmektedir. Bu durumda varlıkların değeri daha düşük gösterilmektedir. Araştırmacılar bu azalmayı hisse senedi değerlendirme yöntemi ve/veya defter değerinin pay senedi piyasa değerine bölünmesiyle ölçebilmektedir (Ghanbari vd., 2015: 1296).

Literatürde ilk kez Beaver ve Ryan (2000) tarafından ortaya atılan ve kaynağını Felthan ve Ohlson (1995) çalışmasından alan yöntemde göre ihtiyatlılığın en önemli göstergesi pazar değeri ile defter değeri arasındaki farktır. Felthan ve Ohlson (1995)' a göre eğer $(t+ \tau)$ zamanında piyasa değeri ile defter değeri arasında beklenen fark sıfırdan büyükse (τ) sonsuza yaklaşmaktadır. İhtiyatlık uygulamaları firmaların net defter değerinin gerçek değerinden daha düşük gösterilmesine neden olmaktadır ve bu nedenle diğer koşullar sabit kalmak koşulu ile pazar değeri ve defter değeri arasındaki pozitif fark net defter değeri aleyhine arttıkça ihtiyatlılık artmaktadır.

3.3. Kazanç ve Tahakkuk Yöntemi

Varlıkların değerinde meydana gelen doğrulanamayan artışlar oluştukları anda fark edilememekte, bu artışlar gelecek dönemlerde nakit akışlarında artış ile ortaya çıktığında kaydedilmektedir. Kazançlarla aynı doğrulanabilme düzeyinde olan kayıplar ise ortaya çıktıkları anda fark edilerek kayıt altına alınabilmektedir. Kazançlarında azalma yaşayan ve negatif kazançta sahip firmaların zararda olma olasılığı daha yüksektir. Çünkü ortaya çıkan kayıplar fark edildiklerinde kayıt altına alınmakta ve gelecekte tekrar edilmediklerinden, negatif kazanç ve kazançlarda yaşanan düşüş, pozitif kazanç ve kazanç artışından daha geçicidir. Kısacası kazançlardaki artış düşüşten daha kalıcıdır ve kazançlarda meydana gelen artış ve azalmanın kalıcılığı ve geçiciliği ihtiyatlılığın ölçütüdür (Watts, 2003:5).

İlk kez Givoly ve Hayn (2000) tarafından geliştirilen negatif tahakkuk yöntemine göre, ihtiyatlılık tahakkuklar ve faaliyetlerden sağlanan nakit akımları arasındaki ilişkiye dayanmaktadır. İhtiyatlılık gelir ve kazançların daha yavaş, gider ve zararların ise daha hızlı şekilde finansal tablolara yansıtılacak muhasebe politikalarının uygulanması böylelikle varlıkların değerinin düşük yükümlülüklerin değerinin yüksek gösterilmesidir. Bir işletmenin ömrü boyunca amortisman öncesi net geliri faaliyetlerden sağlanan nakit akımlarına eşittir. Ancak belirli dönemlerde bu denge değişebilmekte ve bazı dönemlerde faaliyetlerden sağlanan nakit akımları amortisman öncesi net gelirden düşük (pozitif tahakkuk) ya da yüksek (negatif tahakkuk) olabilmektedir. İşletmeler uzun bir dönem faaliyetlerden sağlanan nakit akımları amortisman öncesi net gelirden yüksek ise o işletmenin ihtiyatlılığa sahip olduğunu söylemek mümkündür (Karahan Gökmen, 2013:6).

Tahakkuk esasına dayanan yöntemde tahakkuklar aşağıdaki formül ile hesaplanmaktadır.

$$\text{Tahakkukla} = \frac{\text{Olağan Kâr / Zarar} + \text{Amortismanlar} - \text{Faaliyetlerden Sağlanan Nakit Akımları}}{\text{Toplam Varlıklar}}$$

$$\text{THH} = (\text{Üç Yıllık Tahakkuklar Toplamı} / 3) * (-1) \quad (2)$$

Negatif tahakkuk yöntemine göre ihtiyatlılık değeri, t. yıl, t. yıldan bir önceki yıl ve bir sonraki yıl tahakkuklar oranı toplamının 3 yıla bölünerek, -1 katsayısı ile çarpılması sonucunda elde edilmektedir. Oranın pozitif tespit edilmesi yüksek ihtiyatlılık anlamına gelirken, negatif değer ise düşük ihtiyatlılık anlamına gelmektedir.

4. Literatür Araştırması

Firmaların yönetim kurulu yapısı ve ihtiyatlılık düzeyi arasındaki ilişki birçok araştırmanın ana konusu olmuştur. Bu çalışmalarda firmaların ihtiyatlılık düzeyleri doğrudan ölçülerek yönetim kurulu yapısıyla ilişkilendirilmiştir. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir.

Ahmed ve Duellman (2007), çalışmalarında yönetim kurulu yapısı ile ihtiyatlılık arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. İhtiyatlılık ölçümü olarak piyasa değeri/ defter değeri, negatif tahakkuk yöntemi ve kazanç/ getiri yöntemini kullanılmışlardır. 1999-2001 yılları arasında S&P 500'de yer alan 306 işletmenin incelendiği çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, yönetim kurulu üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında negatif ilişki tespit edilirken, bağımsız yönetim kurulu üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir.

Chi vd. (2009), Tayvan Borsası ve Corporation ve GreTai Menkul Kıymetler Borsasında 1996-2004 yılları arasında işlem gören firmaların ihtiyatlılık skorlarını Khan ve Watts (2009) yöntemi ile hesaplamışlardır. Sahiplik yapısına ve yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenlerin kullanıldığı çalışmada, CEO ikiliği ve bağımsız yönetim kurulu üye oranı yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenler iken kurumsal yatırımcılar ve şirketteki iç yöneticilerin toplam payı ise sahiplik yapısına ilişkin değişkenler olarak belirlenmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre kurumsal yatırımcı oranı yüksek olan firmaların ihtiyatlılık talebi düşüktür. CEO ikiliğinin olduğu firmalarda, zayıf kurumsal yönetim uygulamalarını telafi etmek için ihtiyatlılık talebi de artmaktadır.

Lara vd. (2009), S&P 500, MidCap ve SmallCap Endekslerinde yer alan firmaların 1992-2003 yılları arasındaki ihtiyatlılık düzeyleri ile kurumsal yönetim uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmada firmaların ihtiyatlılık düzeyleri Basu (1997), Ball ve Shivakumar (2005) ve Givoly ve Hayn (2000)'nin modeliyle ölçülmüştür. Dışsal kurumsal yönetim mekanizmaları, yönetim kurulu yapısı, CEO ikiliği ve yönetim kurulu etkinliğine ait değişkenler tespit edilerek dışsal ve içsel kurumsal yönetim mekanizmalarını içeren bir endeks oluşturularak, zayıf ve güçlü kurumsal yönetim uygulamalarına sahip firmalar sınıflandırılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, güçlü kurumsal yönetim uygulamalarına sahip işletmelerin ihtiyatlılık düzeyinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Xia ve Zhub (2009), 1999-2006 yılları arasında Çin’de faaliyet gösteren 855 firmanın kurumsal yönetim uygulamaları ile ihtiyatlılık düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. İhtiyatlılık ölçüm yöntemi olarak negatif tahakkuk yönteminin (Givoly ve Hayn, 2000) kullanıldığı çalışmadan elde edilen sonuçlara göre hâkim pay sahibi derecesi düşük, kaldıraç düzeyi yüksek ve yönetici sahiplik derecesi düşük işletmelerin ihtiyatlılık düzeyinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yunos vd. (2011), 2001-2007 yılları arasında Malezya’da faaliyet gösteren işletmelerin sahiplik yoğunluğu, yönetim kurulu yapısı, denetim kurulu ve etnik kökenin ihtiyatlılık üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Bursa Malaysia’da kota olan firmaların incelendiği çalışmada ihtiyatlılık ölçüm yöntemi olarak negatif tahakkuk yöntemi ve asimetrik zamanlama ölçüm yöntemi kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, yöneticilerin pay sahipliği yüzdesi ve yönetimden bağımsız kişilerin pay sahipliği yüzdesi ile ihtiyatlılık arasında negatif ilişki tespit edilirken, Bumiputera sınıfına ait yönetim kurulu üye sayısı oranı, bağımsız yönetim kurulu üye sayısı ve yönetim kurulu üye oranı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir.

Lim (2011), 1998-2002 yılları arasında Avustralya Borsasında işlem gören 644 firmanın kurumsal yönetim uygulamaları ile ihtiyatlılıkları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. İhtiyatlılığın ölçümünde kazanç/ getiri yöntemi ve negatif tahakkuk yönteminin kullanıldığı çalışmadan elde edilen sonuçlara göre yönetim kurulu büyüklüğü ile ihtiyatlılık arasında bir ilişkiye rastlanmazken, yönetim kurulu bağımsızlığı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki saptanmıştır.

Sultana ve Van der Zahn (2011) 2002-2009 yılları arasında Avustralya’da yaptıkları çalışmada ASX endeksinde 1120 firmanın yönetim kurulunda cinsiyet farklılığının ihtiyatlılığa etkisini araştırmışlardır. İhtiyatlılığın negatif tahakkuk yöntemiyle ölçüldüğü çalışmadan elde edilen bulgulara göre, yönetim kurulunda en az bir kadın üye bulunan firmaların ihtiyatlılık düzeyi, yönetim kurulunda kadın üye bulunmayan firmalara göre daha yüksektir. Yönetim kurulunda en az bir kadın olan firmaların ihtiyatlılığın sürekliliği ile kadın üye sayısı arasında negatif ilişki tespit edilmiştir.

Leventis vd. (2013), ABD’deki 315 ticari bankanın 2003-2009 yılları arasındaki ihtiyatlılık düzeyleri ile kurumsal yönetim uygulamaları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Yönetim kurulu, üst düzey yönetici ve yönetici ücretleri, sahiplik yapısı ve ele geçirmelere ilişkin hükümleri içeren kurumsal yönetim katsayısı kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre etkin kurumsal yönetim uygulamaları ihtiyatlılık düzeyini arttırmaktadır. Etkin yönetim kurulu ve denetim komitesine sahip işletmelerin ihtiyatlılık düzeyi de yüksektir. Ancak sahiplik yapısı, üst düzey yönetici ve yönetici ücretleri ele geçirmelere ilişkin hükümleri içeren kurumsal yönetim uygulamaları ile ihtiyatlılık arasında ilişkiye rastlanmamıştır.

Jarboui (2013), SBF 120 endeksindeki firmaların 2007-2011 yılları arasındaki ihtiyatlılıkları ile kurumsal yönetim mekanizmaları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Basu (1997)’nin asimetrik zamanlama yöntemiyle ihtiyatlılık skorunun hesaplandığı çalışmada, yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenler; yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, yönetici sahipliği, kurumsal yatırımcıların payı ve CEO ikiliğidir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre yönetim kurulu bağımsızlığı, yönetici sahipliği ve yönetim kurulu büyüklüğü ile ihtiyatlılık arasında negatif ilişki tespit edilmiştir. Kurumsal yatırımcıların payı ile ihtiyatlılık arasında ise ilişkiye rastlanmamıştır.

Amran vd. (2014), 2000-2012 yılları arasında Bursa Malezya’da yer alan 866 firmanın yönetim kurulu bağımsızlığı ile ihtiyatlılıkları arasındaki ilişkiyi incelenmişlerdir. İhtiyatlılığın Basu (1997) modeli ile ölçüldüğü çalışmadan elde edilen sonuçlara göre yönetim kurulu bağımsızlığı ile ihtiyatlılık arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır.

Elshandidy ve Hassanein (2014), 2002-2007 yılları arasında FTSE 100 endeksindeki firmaların uluslararası finansal raporlama (IFRS) sistemine geçişi ile ihtiyatlılık düzeyi ve yönetim kurulu bağımsızlığı ile ihtiyatlılık düzeyi arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Negatif tahakkuk yönetimin kullanıldığı çalışmadan elde edilen sonuçlara göre IFRS’ye geçiş ile ihtiyatlılık arasında negatif ilişki

tespit edilirken, yönetim kurulunda bağımsız üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir.

Suleiman (2014), 2003-2010 yılları arasında Nijerya Borsasında faaliyet gösteren firmaların kurumsal yönetim mekanizmalarının ihtiyatlılık üzerindeki etkisini incelemişlerdir. CEO ikiliği, yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu yapısı ve yönetimin hisse sahipliği değişkenlerinin yönetim kuruluna ilişkin değişkenler olarak belirlenmiş, ihtiyatlılık ise negatif tahakkuk yöntemi ile hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre yönetim kurulu büyüklüğü ihtiyatlılığı negatif yönde etkilediği, bağımsız yönetim kurulu üye sayısı oranının ise ihtiyatlılığı pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

García-Sánchez vd. (2017), çalışmalarında 9 ülkeden 159 bankanın yönetim kurulunda cinsiyet farklılığı ile ihtiyatlılık arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre yönetim kurulu kadın üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki saptanmıştır.

Nasr vd. (2018), 2011-2013 yılları arasında EGX-100 Endeksindeki 70 firmanın kurumsal yönetim uygulamaları ile ihtiyatlılıkları arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Elde edilen bulgulara göre yönetim kurulu bağımsızlığı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki, yönetim kurulu büyüklüğü ve denetim türü ile ihtiyatlılık arasında ise negatif ilişki tespit edilmiştir.

Yönetim kurulu yapısının yönetim kurulu büyüklüğü, CEO ikiliği, bağımsız üye sayısı, komite sayısı, yönetim kurulundaki üyelerin yaş, cinsiyet, eğitim gibi demografik özellikleriyle temsil edildiği bu çalışmalarda, finansal performans aktif kârlılığı, öz kaynak kârlılığı ve fiyat kazanç oranı ile temsil edilmiş ve yönetim kurulu yapısıyla ilişkisi incelenmiştir (Elitaş vd., 2009; Aygün vd., 2010; Şengür ve Püskül, 2011; Gökçen vd., 2012; Okan vd., 2014; Karoğlu, 2016; Atılğan, 2017; Tekin ve Demirel, 2017). Elitaş vd. (2009) yönetim kurulu üye sayısının ve bağımsız yönetim kurulu üye sayısının firma performans üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını tespit etmişlerdir. Aygün vd. (2010), çalışmasında yönetim kurulu ile firma performansı arasındaki ilişkiyi araştırmışlar ve yönetim kurulu büyüklüğünü etkileyen en önemli faktörün firma büyüklüğü olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Şengür ve Püskül (2011) çalışmalarında komite ayırımının, komite başkanı bağımsızlığının ve kurulda bağımsız üyenin yer almasının finansal performansı pozitif yönde etkilediği sonucuna varmışlardır. Gökçen vd. (2012), çalışmalarında BİST yönetim kurulu endeksinde yer alan firmalarla BİST 50 endeksinde yer alan firmaları yönetim kurulu özellikleri açısından karşılaştırmışlardır. Elde edilen sonuçlara göre, her iki endeks firmaları arasında yönetim kurulu özellikleri açısından önemli farklılıklar tespit edememiş ve kurumsal yönetim endeksinde yer almanın firma performansını pozitif yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Okan vd. (2014), çalışmalarında yönetim kurulu büyüklüğünün, finansal performans üzerinde anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğunu ve uluslararası çeşitlenme düzeyinin bu ilişkide aracılık etkisi yarattığını tespit etmişlerdir. Karayel ve Doğan (2014) yönetim kurulu büyüklüğü, bağımsız üye oranı, yabancı yönetici oranı ve kadın üye oranının finansal performansı pozitif ve anlamlı yönde etkilediğini tespit etmişlerdir. Karoğlu (2016) ise yönetim kurulu büyüklüğü ve yabancı yönetici oranının finansal performansı pozitif yönde etkilediğini ancak bağımsız üye oranıyla finansal performans arasında anlamlı bir ilişki tespit edememiştir. Atılğan (2017) çalışmasında yönetim kurulu büyüklüğü ve bağımsız üye oranıyla finansal performans arasında zayıf ve pozitif yönlü bir ilişki, kadın üye oranıyla finansal performans arasında ise negatif yönlü bir ilişki tespit etmiştir. Tekin ve Demirel (2017) yönetim kurulu yapısının muhasebe tabanlı firma performansını pozitif yönde etkilediğini, piyasa esaslı performans üzerinde bir etkisinin olmadığını tespit etmişlerdir.

Türkiye’de yönetim kurulu yapısıyla finansal performans arasındaki ilişki birçok çalışmada ele alınmasına karşın doğrudan ihtiyatlılığı ölçen ve yönetim kurulu yapısıyla ilişkisine değinen herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Karar merci olan yönetim kurulunun ihtiyatlılık eğiliminin finansal performansı etkilemesi beklenmektedir. Bu kapsamda Türkiye’de firmaların ihtiyatlılık düzeyi ile yönetim kurulu yapıları arasındaki ilişkinin araştırılmasına ilişkin eksiklik göz önünde bulundurularak ve yukarıda bahsi geçen çalışmalarda ihtiyatlılık, yönetim kurulu ve finansal performans ilişkisi dikkate alınarak kurulan hipotezler aşağıdaki gibidir.

Yönetim Kurulu Büyüklüğü:

Yönetim kurulu üye sayısının az olduğu yönetim kurullarında, yönetim kurulu üyeleri arasındaki koordinasyon ve iletişim daha fazladır. Bu nedenle küçük yönetim kurullarının büyük yönetim kurullarına göre daha etkin izleme ve kontrol mekanizmasına sahip olması beklenmektedir (Jensen, 1993; Hermalin ve Weibach, 2003; Chi vd., 2009). Tersî görüşe göre ise yönetim kurulu üye sayısının artması ve uzmanlaşmaya göre görev dağılımının yapılması izleme ve kontrol mekanizmasının etkin bir şekilde işlemlerini sağlamakta ve finansal performansı arttırmaktadır (Elitaş vd., 2009; Karoğlu, 2016, Badu ve Appiah, 2017; Atılğan, 2017; Aygün vd., 2011; Riaz vd., 2018; Qadorah ve Fadzil, 2018; Alqatan vd., 2019; Işık ve İnce, 2016; Pucheta-Martínez ve Gallego-Álvarez, 2019)

Yönetim kurulu üye sayısı az olan firmalar daha fazla ihtiyatlılık, yönetim kurulu üye sayısı fazla olan firmalar ise daha düşük ihtiyatlılık talep etmesi beklenmektedir (Ahmed ve Duellman, 2007; Rahman ve Ali, 2006). Bu kapsamda yönetim kurulu büyüklüğü ile ihtiyatlılık arasında kurulan hipotez aşağıdaki gibidir.

H₁: yönetim kurulu büyüklüğü ile ihtiyatlılık arasında ilişki vardır.

Yönetim Kurulu Bağımsızlığı:

Kurumsal yönetim literatüründe yönetim kurulunda bağımsız üyeler yönetim ile hissedarlar arasında ortaya çıkabilecek temsil problemlerinde önemli roller üstlenmektedir. Yöneticiler yönetimi bilgilendirmek için hazırladıkları raporları manipüle ederek, firmayı olduğu durumdan farklı göstermek isteyebilecektir. Bağımsız üyeler ise etkin kontroller ile bu eylemi engelleyebilecektir (Jensen ve Meckling, 1976; Fama, 1980). Bu kapsamda yönetim kurulunda bağımsız üye sayısının artması hem finansal performansı pozitif yönde etkilemesi (Elitaş vd., Ağca ve Aydemir, 2009; Şengür ve Püskül, 2011; Karayel ve Doğan, 2014; Karoğlu, 2016; Atılğan, 2017;) hem de ihtiyatlılık düzeyini arttırması beklenmektedir (Ahmed ve Duellman, 2007; Lim, 2011).

H₂: Yönetim kurulu bağımsız üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki vardır.

CEO'nun Yönetim Kurulu Başkanı Olması ve CEO'nun Yönetim Kurulu Üyesi Olması

Yönetim kurulu başkanın aynı zamanda genel müdür olmasını ifade eden CEO ikiliğine ilişkin iki teoriden söz etmek mümkündür. Bunlardan ilki vekâlet teorisi diğeri ise temsil teorisidir. vekâlet teorisine (Agency Theory) göre CEO'nun aynı zamanda genel müdür olması yönetim ve kontrol ayırımına zarar verirken, temsil teorisine (Stewardship Theory) göre ise CEO ikiliği içsel çatışmaları engelleyerek kararların daha etkin ve hızlı alınmasını sağlamaktadır. Literatürde CEO ikiliği ve ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki tespit eden çalışmalar vekâlet teorisini desteklemiştir (Lara vd., 2007; Krishnan ve Visvanathan, 2008; Lim, 2011; Elshandidy ve Hassanein, 2014. Ahmed ve Duellman (2007) ise CEO ikiliği ile ihtiyatlılık arasında ilişkiye rastlamamıştır. Bu kapsamda CEO'nun yönetim kurulu başkanı olması ile ihtiyatlılık, CEO'nun yönetim kurulu üyesi olması ile ihtiyatlılık arasında beklenen ilişki:

H_{3a}: CEO'nun yönetim kurulu başkanı olması ve ihtiyatlılık arasında ilişki vardır.

H_{3b}: CEO'nun yönetim kurulu üyesi olması ile ihtiyatlılık arasında ilişki vardır.

Kadın üye sayısı

Kadınların risk alma eğilimlerinin düşük olması, etik konulara daha hassa olmaları komitelere daha aktif katılma eğilimleri ve daha etkin izleme ve kontrol yetenekleri nedeniyle finansal performansını ve ihtiyatlılık düzeyini pozitif yönde etkilemesi beklenmektedir (Bernardi ve Arnold 1997, Niessen ve Ruenzi 2006; Adams ve Ferreira, 2009; Ocak, 2013; Karayel ve Doğan, 2014; García-Sánchez vd., 2017; Tekin ve Demirel, 2017; Atılğan, 2017; Taşkın ve Mandacı, 2017).

H₄: Yönetim kurulu kadın üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında pozitif ilişki vardır.

5. Yöntem, Veri Seti ve Kapsam

Çalışmada kurumsal yönetimin içsel disiplin mekanizmalarında önemli bir yere sahip olan yönetim kurulu yapısı ile firmaların ihtiyatlılık düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmaktadır. Bu kapsamda 2006-2016 yılları arasında BİST kurumsal yönetim endeksinde yer alan 18imalat sanayi firmasının yönetim kurulu yapısı ile ihtiyatlılık skorları arasındaki ilişki panel regresyon yöntemi ile analiz edilecektir.

Modelde bağımlı değişken olarak yer alacak olan ihtiyatlılık skoru literatürde sıklıkla kullanılan negatif tahakkuk yöntemi ile hesaplanacaktır. Jensen (1993)'e göre yönetim kurulu yapısı, yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu üyelerinin yeteneği ve CEO ikiliği yönetimin, yönetim kurulu tarafından izlenmesini etkileyen en önemli faktörlerdir. Bu kapsamda literatürde yapılan benzer çalışmalar dikkate alınarak yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, CEO ikiliği ve yönetim kurulunda kadın üye sayısı yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenler olarak belirlenmiştir (Ahmed ve Duellman, 2007; Rahman ve Ali, 2006. Lara vd., 2007; Krishnan ve Visvanathan, 2008; Lim, 2011; Elshandidy ve Hassanein, 2014 Bernardi ve Arnold 1997, Niessen ve Ruenzi 2005; Adams ve Ferreira, 2009; Karayel ve Doğan, 2014; García-Sánchez vd., 2017). İhtiyatlılık düzeyinin çeşitli faktörlerden etkilenebileceği göz önünde bulundurularak; model dışında bırakılan değişkenlerden ortaya çıkabilecek sapmaları engellemek için benzer çalışmalarda kullanılan, firmaların ihtiyatlılık düzeyinde etkili olabileceği düşünülen dört kontrol değişkeni belirlenmiştir. Kârlı işletmelerin daha fazla ihtiyatlı olma eğiliminde olması, satışlarda meydana gelen büyümenin tahakkukların (alacaklar ve stoklar) değişmesine neden olması ve borçlanma düzeyi yüksek firmaların borç verenleri ile hissedarları arasındaki çatışmaların firmaların ihtiyatlılık düzeyini etkileyeceği beklentisiyle; satışların büyüme oranı, kârlılık oranı, toplam borç oranı ve işletme faaliyetlerinden nakit akım oranı kontrol değişkenleri olarak modele dâhil edilmiştir (Ahmed vd. 2002; Ahmed ve Duellman, 2007; Chi vd. 2009; Cullinan vd.,2012;. Nasr vd.,2018; Ho, 2009) . Bu kapsamda modele dâhil edilen yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenler ve kontrol değişkenlerine ait bilgiler Tablo 1' de gösterilmektedir.

Tablo 1. Değişkenlere İlişkin Bilgiler

Değişkenler	Simge	
İhtiyatlılık skoru	conskr	$\frac{(\text{olağan kâr} / \text{zarar} + \text{amortismanlar}) - \text{faaliyetlerden sağlanan nakit akımları}}{\text{toplam varlıklar}}$ = (Üç yıllık tahakkuklar toplamı / 3) * (-1)
Yönetim kurulu büyüklüğü	ykb	Yönetim kurulu toplam üye sayısı
Bağımsız yönetim kurulu üye sayısı	bgu	Yönetim kurulundaki toplam bağımsız üye sayısı
Yönetim kurulunda kadın üye sayısı	ks	Yönetim kurulundaki toplam kadın üye sayısı
CEO ikiliği	dual 1	CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu başkanı olması durumunda "1" , olmaması durumunda "0" değeri
	dual 2	CEO'nun aynı zamanda yönetim kurulu üyesi olması durumunda "1" , olmaması durumunda "0" değeri
Satışların büyüme oranı	sbo	Toplam satışlar _(t) - toplam satışlar _(t-1) / toplam satışlar _(t-1)
Kârlılık	kâr	İşletme faaliyetlerinden nakit akımı / toplam satışlar
Nakit akım oranı	nak	İşletme faaliyetlerinden nakit akımı / toplam varlıklar
Toplam borç oranı	tb	Uzun vadeli borçlar + kısa vadeli borçlar / toplam varlıklar

6. Ampirik Bulgular

Firmaların ihtiyatlılık düzeyleri ve yönetim kurulu yapısı değişkenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2 Değişkenlere ait Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Ortalama	Medyan	Maksimum Değer	Minimum Değer	Standart Sapma
conskr	-0.0288	-0.031	0.0902	-0.1720	0.0437
bgu	1.4242	2	5	0	1.5052
ks	0.8686	1	3	0	0.8016
ykb	8.6464	8	15	4	2.1718
tbo	0.5061	0.5106	0.8638	0.2000	0.1781
sbo	0.1419	0.1203	2.1193	-0.619	0.2466
kâr	0.0751	0.0716	0.4818	-0.763	0.1224
nak	0.0697	0.0731	0.4075	-0.239	0.0881

Örneklem kapsamındaki firmaların ortalama ihtiyatlılık skoru -0,028’dir. Negatif tahakkuk yöntemine göre pozitif skor yüksek ihtiyatlılık, negatif skor ise düşük ihtiyatlılık anlamına gelmektedir. Tablo 2’de BİST Kurumsal Yönetim Endeksindeki firmaların ortalama ihtiyatlılık düzeyinin düşük olduğu görülmektedir. Firmalar arasında en yüksek ihtiyatlılık skoruna sahip firmanın ihtiyatlılık skoru 0,09 iken; en düşük ihtiyatlılık skoruna sahip firmanın ihtiyatlılık skoru ise -0,17’dir. Yönetim kurulu büyüklüğü ortalama 8 kişi, kadın sayısı yaklaşık olarak 1, bağımsız üye sayısı ise ortalama 1,5’tur.

Firmaların ihtiyatlılık skorları ile yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla oluşturulan modelin hangi tahminci ile tahmin edileceğine dair çeşitli testler yapılmıştır. Veri setinin BİST kurumsal yönetim endeksi imalat sanayi firmalarından oluşan özellikli bir veri seti olması nedeniyle modelin rassal etkilere karşı sabit etkiler tahmincisi ile tahmin edilmesi daha yerinde olmaktadır (Yerdelen Tatoğlu, 2013:79). Bu nedenle sabit etkilere karşı havuzlanmış modelin kullanılıp kullanılmayacağı f testi ile sınanmıştır. Yine modelin havuzlanmış model ile tahmin edilip edilemeyeceği Breusch-Pagan Lagrange Çarpanı Testi (LM) ile sınanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3. F Testi ve LM Testi Sonuçları

Test	P- değeri	Test Değeri
F testi	0.0000	3.42
Breusch-Pagan Lagrange Çarpanı Testi (LM)	0.0000	21.70

F testi klasik modelin geçerliliğini test etmek için kullanılmaktadır. Bu testte verilerin birimler arasında farklılık gösterip göstermediği test edilmektedir. Veri birimlere göre farklılık gösteriyorsa sabit etkiler, birimlere göre farklılık göstermiyorsa klasik model uygundur. F testi H_0 hipotezi aşağıdaki gibidir.

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_{n-1} = 0 \quad (3)$$

Tabloda F testi sonuçlarına göre ($p < 0,05$) birim etkilerin sıfıra eşit olduğu H_0 hipotezi reddedilmektedir. Bu nedenle birim etkilerin var olduğu anlaşılmaktadır. Modelin havuzlanmış en

küçük kareler yöntemiyle tahmin edilip edilemeyeceği, tesadüfi etkiler modeline karşı havuzlanmış modelin kalıntılarına dayanan Breusch-Pagan Lagrange Çarpanı Testi (LM) ile test edilmiştir (Yerdelen Tatoğlu, 2013:173). Breusch-Pagan Lagrange Çarpanı Testi (LM) H_0 hipotezi aşağıdaki gibidir.

$$H_0: \sigma^2_{\mu} = 0 \quad (4)$$

Breusch-Pagan Lagrange Çarpanı Testi (LM) sonuçlarına göre ($p < 0,05$) tesadüfi birim etkilerin varyansının sifıra eşit olduğu H_0 hipotezi reddedilmektedir. Sonuç olarak her iki testten modelin havuzlanmış modelle tahmin edilmeye uygun olmadığı, hem veri setinin özelliği hem de F testi sonuçlarına göre modelin sabit etkiler tahmincisiyle tahmin edilmeye uygun olduğu anlaşılmaktadır.

Sabit etkiler tahmincisi ile tahmin edilen modelde otokorelasyon veya değişen varyans sorunu Baltagi-Wu LBI, Durbin-Watson ve Wald Testi ile sınanmıştır. Sonuçlar Tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo 4. Model Değişen Varyans ve Otokorelasyon Sonuçları

Test	P- değeri	Test Değeri
Baltagi-Wu LBI		1.8064
Durbin-Watson		1.6249
Wald Testi	0.0000	1147.03

Baltagi- Wu LBI değeri ve Durbin-Watson değeri ikiden küçüktür. Bu nedenle sabit etkiler tahmincisi ile tahmin edilen modelde oto korelasyon sorunun olduğu anlaşılmaktadır. Wald testi sonuçlarına göre p değeri 0,05'ten küçük olduğundan modelde değişen varyans sorunu olduğu da tespit edilmiştir. Bu durumda model tahmininde dirençli tahminciler kullanılmalıdır. Dirençli tahmincilerden biri olan panel EGLS sonuçları Tablo 5'te gösterilmektedir.

Tablo 5. Panel EGLS Sonuçları

Değişkenler	KorelasyonKa tsayısı	Standart Sapma	t- İstatistiği	P- Değeri
bgu	0.004	0.0009	5.2458	0.0000
ks	-0.0022	0.0037	-0.5966	0.5515
ykb	-0.0038	0.0021	-1.7823	0.0765
tbo	0.0765	0.0239	3.1958	0.0017
sbo	-0.0194	0.0048	-4.0255	0.0001
kâr	-0.0128	0.0286	-0.4463	0.6559
nak	0.1996	0.0281	7.0867	0.0000
dual- 1	-0.0166	0.0066	-2.5199	0.0127
dual- 2	0.0145	0.0145	0.9987	0.3193
R-Kare	0.4721	F-istatistiği		5.8821
Düzeltilmiş R		Prob		
-Kare	0.3918	(F-istatistiği)		0.0000

Sonuçlar değerlendirildiğinde yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenlerden, yönetim kurulu büyüklüğü ve CEO'nun yönetim kurulu üyesi olması ihtiyatlılığı negatif yönde, bağımsız üye sayısının ise ihtiyatlılığı pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Yönetim kurulunda kadın sayısı ile ihtiyatlılık, yönetim kurulu başkanının aynı zamanda CEO olması ile ihtiyatlılık arasında ise anlamlı bir ilişkiye rastlanmamıştır. Bu kapsamda kurulan H_1 hipotezi, H_2 hipotezi ve H_{3b} hipotezi desteklenirken, H_{3b} ve H_4 hipotezi ise desteklenmemiştir. Kontrol değişkenlerinde toplam borç

oranı ve işletme faaliyetlerinden nakit akım oranı ihtiyatlılığı pozitif yönde etkilerken, satışların büyüme oranının ise ihtiyatlılığı negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir.

7. Sonuç

Bu çalışmada kurumsal yönetimin en önemli unsurlarından biri olan yönetim kurulu yapısı ile firmaların ihtiyatlılık düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu kapsamda 2006-2016 yılları arasında BİST Kurumsal yönetim endeksinde yer alan 18 imalat sanayi firmasının ihtiyatlılık skorları negatif tahakkuk yönetime göre hesaplanmış, yönetim kurulu yapısı ile ihtiyatlılık skorları arasındaki ilişki ise panel regresyon yöntemi ile incelenmiştir. BİST Kurumsal Yönetim endeksindeki 18 imalat sanayi firmasının tanımlayıcı istatistikleri imalat sanayi firmalarının ortalama ihtiyatlılık skorlarının (-0.0288) düşük olduğunu göstermiştir. Panel veri analizi sonuçlarına göre etkin izleme ve denetim adına yönetim kuruluna önemli bilgiler sunan ihtiyatlılık ile yönetim kurulu büyüklüğü arasında negatif ilişki tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuç literatürde yapılan benzer çalışmaların (Ahmed ve Duellman, 2007; Jarbou, 2013; Suleiman, 2014; Nasr vd.,2018) sonuçlarını desteklemektedir. Yönetim kurulu üye sayısının artmasıyla uzmanlaşmaya göre görev dağılımının yapılması izleme ve kontrol mekanizmasının etkin bir şekilde işlemlerini sağlamakta, etkin kontrol mekanizması ise firmaların ihtiyatlık talebinin ve ihtiyatlılık düzeyinin azalmasına neden olabilmektedir. Temsil problemlerinin minimize edilmesinde önemli bir yere sahip olan bağımsız üye sayısı ile ihtiyatlılık arasında ise pozitif ilişki tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulgu da literatürde yapılan benzer çalışmaların sonuçlarını destekler niteliktedir (Ahmed ve Duellman, 2007; Lim, 2011). Bağımsız üyelerin yönetimi etkin izleme ve kontrol görevlerini yerine getirmeleri, görüşlerini bağımsız bir şekilde dile getirmeleri firmaların ihtiyatlılık düzeyinin artmasına neden olabilmektedir. Ayrıca elde edilen bu sonuç bağımsız üyelerin risk yönetimi ve stratejik kararlarda diğer üyelere göre daha tedbirli davrandıklarına ilişkin bir gösterge olarak kabul edilebilir. CEO'nun yönetim kurulu üyesi olmasıyla ihtiyatlılık düzeyi arasında tespit edilen ters yönlü ilişki, CEO ikiliğinin içsel çatışmaları engellediğini, kararların etkin ve hızlı alınmasını sağladığını göstermenin yanı sıra yalnızca bir çalışan olarak değil, aynı zamanda yönetim kurulunun bir üyesi ve dolayısıyla firmanın ortağı pozisyonunda olan CEO'nun ihtiyatlılığa önem verdiğini de göstermektedir. Yönetim kurulunda kadın üye oranıyla ihtiyatlılık düzeyi arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Elde bu sonuç yönetim kurulunda hala azınlık konumunda olan kadınların karar verme sürecine ve dolayısıyla firmaların ihtiyatlılık düzeylerinde etkili olmadığını gösterebilmektedir.

Çalışmada ihtiyatlılık kavramı, türleri ve ölçüm yöntemleri derinlemesine incelenmiş, BIST Kurumsal yönetim endeksindeki 18 firmanın ihtiyatlılık düzeyleri doğrudan ölçülerek yönetim kurulu yapısıyla ilişkisi tartışılmıştır. Bu bağlamda çalışma ihtiyatlılık kavramına ilişkin literatürle, kurumsal yönetim uygulamalarına ilişkin ampirik literatüre katkı sağlaması beklenmektedir. Çalışma BIST kurumsal yönetim endeksinde yer alan imalat sanayi firmalarıyla sınırlandırılmıştır. Bu çalışma BIST endeksinde yer alan tüm firmaların ihtiyatlılık düzeyleri hesaplanarak ya da BIST sektörlerinin ihtiyatlılık düzeylerinin karşılaştırılmasıyla geliştirilebilir.

Kaynakça

- Adams, R. B. ve Ferreira, D. (2009). Women in The Boardroom and their Impact on Governance and Performance. *Journal of Financial Economics*, 94(2), 291-309.
- Ahmed, A. S. ve Duellman, S. (2007). Accounting Conservatism and Board of Director Characteristics: An Empirical Analysis. *Journal of Accounting and Economics*, 43(2-3), 411-437.
- Ahmed, A. S., Billings, B. K., Morton, R. M., ve Stanford-Harris, M. (2002). The Role of Accounting Conservatism in Mitigating Bondholder-Shareholder Conflicts over Dividend Policy and in Reducing Debt Costs. *The Accounting Review*, 77(4), 867-890.

- Alqatan, A., Chbib, I., & Hussainey, K. (2019). How does board structure impact on firm performance in the UK?. *Corporate Board: Role, Duties & Composition*, 15(2).
- Amran, N. A. ve Manaf, K. B. A. (2014). Board Independence and Accounting Conservatism in Malaysian Companies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 164, 403-408.
- Atılğan, Ö. (2017). Yönetim Kurulu Büyüklüğü, Bağımsız Üye Oranı ve Kadın Üye Oranı İle Finansal Performans İlişkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32(2), 315-354.
- Aygün, M., Süleyman, İ. Ç., ve Sayın, C. (2010). Yönetim Kurulu Büyüklüğünü Belirleyen Faktörler ve Yönetim Kurulu Büyüklüğü ile Firma Performansı Arasındaki İlişki: Türk Sermaye Piyasası Üzerine Bir İnceleme. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 10(1), 77-92.
- Badu, L. A., & Appiah, K. (2017). The Impact of Corporate Board Size on Firm Performance: Evidence from Ghana and Nigeria. *Research in Business and Management*, 4(2), 1-12.
- Ball, R. ve Shivakumar, L. (2005). Earnings Quality in UK Private Firms: Comparative Loss Recognition Timeliness. *Journal of Accounting and Economics*, 39(1), 83-128.
- Basu, S. (1997). The Conservatism Principle and the Asymmetric Timeliness of Earnings. *Journal of Accounting and Economics*, 24(1), 3-37.
- Beaver, W. H. ve Ryan, S. G. (2005). Conditional and Unconditional Conservatism: Concepts and Modelling. *Review of Accounting Studies*, 10(2-3), 269-309.
- Bernardi, R. A. ve Arnold Sr, D. F. (1997). An Examination of Moral Development within Public Accounting by Gender, Staff Level, and Firm. *Contemporary Accounting Research*, 14(4), 653-668.
- Bushman, R. M. ve Smith, A. J. (2001). Financial Accounting Information and Corporate Governance. *Journal of Accounting and Economics*, 32(1-3), 237-333.
- Chi, W., Liu, C. ve Wang, T. (2009). What Affects Accounting Conservatism: A Corporate Governance Perspective. *Journal of Contemporary Accounting ve Economics*, 5(1), 47-59.
- Cullinan, C. P., Wang, F., Wang, P. ve Zhang, J. (2012). Ownership Structure and Accounting Conservatism in China. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 21(1), 1-16.
- Denis, D. K. ve McConnell, J. J. (2003). International Corporate Governance. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 38(1), 1-36.
- Dharwadkar, R., George, G. ve Brandes, P. (2000) Privatization in Emerging Economies: An Agency Theory Perspective, *Academy of Management Review*, 25(3), 650-669.
- Diñç, E. ve Abdioğlu, H. (2009). İşletmelerde Kurumsal Yönetim Anlayışı ve Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi: İMKB-100 Şirketleri Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(21), 157-184.
- Elitaş, C., Ağca, V., ve Aydemir, O. (2009). Yönetim Kurulu Yapısı, İşleyişi ve Performans İlişkisi: Ege Bölgesi Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (42), 103-116.

- Elshandidy, T. ve Hassanein, A. (2014). Do IFRS and Board of Directors' Independence Affect Accounting Conservatism?. *Applied Financial Economics*, 24(16), 1091-1102.
- Fama, E. F. (1980). Agency Problems and the Theory of the Firm. *Journal of Political Economy*, 88(2), 288-307.
- Fama, E. F. ve Jensen, M. C. (1983). Separation of Ownership and Control. *The Journal of Law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Feltham, G.E. ve Ohlson, J.A. (1995). Valuation and Clean Surplus Accounting for Operating and Financial Activities. *Contemporary Accounting Research*, 11 (2), 689-731.
- García-Sánchez, I., Jennifer M. ve García-Meca E. (2017). "Gender Diversity, Financial Expertise and Its Effects On Accounting Quality." *Management Decision*, 55(2), 347-382.
- Ghanbari, M., Yaghoobi, M. ve Derakhsh, M. D. (2015). The Effect of Corporate Governance Mechanisms On Conditional and Unconditional Conservatism of Listed Companies on the Stock Exchange of Tehran. *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, 9 (8): 1295-1304
- Givoly, D. ve Hayn, C. (2000). The Changing Time-Series Properties of Earnings, Cash Flows and Accruals: Has Financial Reporting Become more Conservative?. *Journal of Accounting and Economics*, 29(3), 287-320.
- Gökçen, Z., Sözüer, A., ve Arslantaş, C. C. (2012). Yönetim Kurulu Özellikleri ve Şirket Performansları: İMKB Kurumsal Yönetim ve İMKB 50 Endekslerindeki İşletmelerin Karşılaştırılması. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, 23(72), 77-89.
- Heaton, J. B. (2002). Managerial Optimism and Corporate Finance. *Financial Management*, 33-45.
- Hermalin, B. E. ve Weisbach, M. S. (2001). Boards of Directors As an Endogenously Determined Institution: A Survey of the Economic Literature (No. W8161). *National Bureau of Economic Research*, 1-41.
- Ho, J. A. (2009). Association Between Board Characteristics and Accounting Conservatism: Empirical Evidence from Malaysia (Doctoral Dissertation, Auckland University of Technology).
- Isik, O., & Ince, A. R. (2016). Board size, board composition and performance: An investigation on Turkish banks. *International Business Research*, 9(2), 74-84.
- Jarboui, A. (2013). Does Corporate Governance Affect Accounting Conservatism? Empirical Evidence in the French Context. *International Journal of Accounting and Economics Studies*, 1(3), 100-110.
- Jensen, M. C. (1986). Agency Costs of Free Cash Flow, Corporate Finance, and Takeovers. *The American Economic Review*, 76(2), 323-329.
- Jensen, M. C. (1993). The Modern Industrial Revolution, Exit, and the Failure of Internal Control Systems. *The Journal of Finance*, 48(3), 831-880.

- Jensen, M. C. ve Meckling, W. H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behaviour, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3(4), 305-360.
- Karahan Gökmen, M. (2013). Accounting Conservatism: A Literature Review. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 6(2), 1-22.
- Karoğlu, E. (2016). Vekâlet Kuramı Perspektifinden Yönetim Kurulu Kompozisyonunun Finansal Performans Üzerindeki Etkisi: BİST İmalat Sektörü Örneği. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 02 (01), 65-77.
- Khan, M. ve Watts, R. L. (2009). Estimation and Empirical Properties of A Firm-Year Measure of Accounting Conservatism. *Journal of Accounting and Economics*, 48(2-3), 132-150.
- Kootanaee, A. J., Seyyedi, J., Nedaei, M. ve Kootanaee, M. J. (2013). Accounting Conservatism and Corporate Governance's Mechanisms: Evidence from Tehran Stock Exchange. *International Journal of Economics, Business and Finance*, 1(10), 301-319.
- Krishnan, G. V. ve Visvanathan, G. (2008). Does the SOX Definition of An Accounting Expert Matter? The Association Between Audit Committee Directors' Accounting Expertise and Accounting Conservatism. *Contemporary Accounting Research*, 25(3), 827-858.
- Küçüksavaş, N. (2005). *Finansal Muhasebe (Genel Muhasebe)*. İstanbul: Kare Yayınları.
- Lara, J. M. G., Osma, B. G. ve Penalva, F. (2009). Accounting Conservatism and Corporate Governance. *Review of Accounting Studies*, 14(1), 161-201.
- Leventis, S., Dimitropoulos, P. ve Owusu-Ansah, S. (2013). Corporate Governance and Accounting Conservatism: Evidence from the Banking Industry. *Corporate Governance: An International Review*, 21(3), 264-286.
- Lim, R. (2011). Are Corporate Governance Attributes Associated with Accounting Conservatism?. *Accounting and Finance*, 51(4), 1007-1030.
- Maggi, G. ve Rodriguez-Clare, A. (1995). Costly Distortion of Information in Agency Problems. *The RAND Journal of Economics*, 675-689.
- Mohammed, N. F., Mohammed, N. F., Ahmed, K., Ahmed, K., Ji, X. D. ve Ji, X. D. (2017). Accounting Conservatism, Corporate Governance and Political Connections. *Asian Review of Accounting*, 25(2), 288-318.
- Nasr, M. A. ve Ntim, C. G. (2018). Corporate Governance Mechanisms and Accounting Conservatism: Evidence from Egypt. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 18(3), 386-407.
- Niessen, A. ve Ruenzi, S. (2006). Sex Matters: Gender and Mutual Funds. Manuscript, University of Cologne.
- Ocak, M. (2013), "Yönetim Kurulu ve Üst Yönetimde Yer Alan Kadınların Finansal Performansa Etkisi: Türkiye'ye İlişkin Bulgular", *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, S.60, ss.107-126.
- Okan, T., Sarı, S., ve Nas, T. İ. (2014). Yönetim Kurulu Yapısı ile Finansal Performans Arasındaki İlişkide Uluslararası Çeşitlenmenin Aracılık Etkisi. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, 25(77), 39-78.

- Qadorah, A. A. M., & Fadzil, F. H. B. (2018). The relationship between board size and CEO duality and firm performance: Evidence from Jordan. *International Journal of Accounting, Finance and Risk Management*, 3(3), 16-20.
- Pucheta-Martínez, M. C., & Gallego-Álvarez, I. (2019). Do board characteristics drive firm performance? An international perspective. *Review of Managerial Science*, 1-47.
- Rahman, R. A. veAli H. M. F.(2006). Board, Audit Committee, Culture and Earnings Management: Malaysian Evidence. *Managerial Auditing Journal*, 21(7), 783-804.
- Ren, Y. (2014). Corporate Governance, Conservatism and Firm Performance: Evidence from China. Doctor of Philosophy, School of Business Faculty of Business and Law Edith Cowan University, Perth Western Australia.
- Ren, Y., Ismail, Z. ve Smith, M. (2015). The Moderating Effect of Ownership Structure on Conservatism and Firm Performance: Chinese Evidence. *Proceedings of World Business and Economics Research Conference*, 24 - 25 February, 2014, Rendezvous Hotel, Auckland, New Zealand.
- Riaz, S., Khan, A. H., & Shaheen, M. (2017). Relationship Between Board Size And Firm Performance: Intervening Role Of Policies. *Bulletin of Business and Economics (BBE)*, 6(3), 130-140.
- Ruch, G. W. ve Taylor, G. (2015). Accounting Conservatism: A Review of the Literature. *Journal of Accounting Literature*, 34, 17-38.
- Sevilengül, O. (2009). *Genel Muhasebe*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Shepard, J.M., Betz, M. ve O'connell, L. (1997). The Proactive Corporation: Its Nature and Causes. *Journal of Business Ethics*, 16(10), 1001-1010.
- Suleiman, S. (2014). Corporate Governance Mechanisms and Accounting Conservatism. *Journal of Management Policies and Practices*, 2(2), 113-127.
- Sultana, N. ve Van Der Zahn, J. W. M. (2011). Board Gender Diversity and Earnings Conservatism. Working Paper. Curtin University.
- Şengür, E. D., ve Püskül, S. Ö. (2011). İMKB Kurumsal Yönetim Endeksindeki Şirketlerin Yönetim Kurulu Yapısı ve İşletme Performansının Değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (31).
- Taniş V. N. (2010). *Muhasebe, G. İlkeler ve Uygulamalar*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Taşkın, F. D. & Evrim Mandacı, P. (2017). Şirket yönetim kurulundaki kadın üyelerin firma performansına etkisi. *İşletme Fakültesi Dergisi*, 18, 29-45.
- Tekin, E., & Demirel, S. K. (2017). Yönetim Kurulu Kalitesinin Firma Performansı Üzerindeki Etkisi: BİST-100 Firmaları Üzerine Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(3), 725-740.
- Uyar, S. (2004), "Kurumsal Şeffaflığın Sağlanmasında Kurumsal Yönetim (Corporate Governance) Anlayışının Önemi", *Mali Çözüm Dergisi*, 66, 154-168.

- Vardar Çopur, G. (2018). Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Koşullu ve Koşulsuz İhtiyatlılık Uygulamaları Açısından Değerlendirilmesi: Finansal Tabloların İhtiyatlılığı Üzerindeki Etkisine İlişkin Bir Literatür Araştırması, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20, 150-172.
- Watts, R. L. (2003). Conservatism in Accounting Part I: Explanations and Implications. *Accounting Horizons*, 17(3), 207-221.
- Xia, D. ve Zhu, S. (2009). Corporate Governance and Accounting Conservatism in China. *China Journal of Accounting Research*, 2(2), 81-108.
- Xu, J. ve Lu, C. (2008). Accounting Conservatism: A Study of Market-Level and Firm-Level Explanatory Factors. *China Journal of Accounting Research*, 1, 11-29.
- Yerdelen Tatoğlu F.Y. (2013). *Panel Veri Ekonometrisi*. İstanbul: Beta Yayıncılık
- Yunos, R. M.,Smith, M., Ismail, Z. ve Ahmad, S. A. (2011). Inside Concentrated Owners, Board of Directors and Accounting Conservatism. *Annual Summit on Business and Entrepreneurial Studies Proceeding*, 954-971.

STRUCTURE OF THE BOARD OF DIRECTOR AND CONSERVATISM: AN INVESTIGATION ON BİST CORPORATE GOVERNANCE INDEX MANUFACTURING SECTOR FIRMS

Extended Abstract

Aim: In this study, the relationship between the structure of the board of directors, which has an important place among internal corporate governance mechanisms, and the conservatism levels of firms is examined. In this context, conservatism scores of firms are calculated by the negative accrual method which is frequently used in literature. The relation between the conservatism score and the variables related to the board structure is examined by the panel regression method.

Method: In this study, it is investigated the relationship between the structure of the board of directors, which has an important place in the internal discipline mechanisms of corporate governance and the conservatism level of the firm. The relationship between board structure and conservatism scores of firms between 2006-2016 will be analyzed by panel regression method. The conservatism scores are calculated by the negative accrual method. The size of the board of directors, the independence of the board, the duality of the CEO and the number of female members in the board of directors are determined as the independent variables. The hypotheses established are as follows:

H1: There is a relationship between the size of the board and conservatism level.

H2: There is a positive relationship between the number of independent board members and conservatism level.

H3a: There is a relationship between the CEO's chairmanship and conservatism level.

H3b: There is a relationship between the CEO's being a board member and conservatism level.

H4: There is a positive relationship between the number of female board members and conservatism level.

Finding: When the results are evaluated, it is determined that the size of the board of directors and the CEO's being the member of the board of directors has a negative effect on firms' conservatism level. In contrast, the number of independent member of the board has a positive effect on firms' conservatism level. Moreover, the results indicated that there is no significant relationship between the number of female members and firms' conservatism level, and the CEO's being chairman of the board of directors and firms' conservatism level. The results indicated that there is no significant relationship between the number of female members and firms' conservatism level, and the CEO's being chairman of the board of directors and firms' conservatism level. As a result, H₁ hypothesis, H₂ hypothesis and H_{3b} hypothesis were supported, whereas H_{3a} and H₄ hypothesis were not supported.

Conclusion: The empirical results revealed that 18 manufacturing firms in the BİST Corporate Governance Index have shown that the average conservatism scores (-0.0288) of the manufacturing firms were low. According to the panel EGLS results, a negative correlation is found between the conservatism level of the board of directors, which provided important information to the board of directors for effective monitoring and supervision. The decrease in the number of members of the board of directors may lead to increased demand for conservatism. A positive relationship is found between the number of independent members who have an important place in minimizing representation problems and conservatism. As a result of the effective monitoring and control of the firm by independent members, conservatism levels of firms may increase. The CEO's being the member of the board of directors has a negative effect on the level of conservatism. The CEO's being the member of the board of directors may damage management and control distinction. Therefore, the level of conservatism in firms that do not have this

distinction may decrease. There is no significant relationship between the number of female members and firms' conservatism level, and the CEO's being chairman of the board of directors and firms' conservatism level.